

[Finansministeren.]

så må man naturligvis reflektere over, hvordan denne øgede indkomst for staten står i forhold til befolkningens bæreevne, til befolkningens indkomster. Det kan ikke være skatternes og afgifternes størrelse i kroner og øre, der er afgørende for dem, der skal udrede disse penge. Det afgørende må først og fremmest være, hvilke indtægter befolkningen har til at udrede disse skatter og afgifter med. Det kommer tydeligt frem netop her i de senere år, hvor det viser sig at det offentliges skatteindtægter til trods for en kraftig stigning har udgjort en nogenlunde stabil, ja, siden 1959 vel endda svagt faldende, andel af nationalindkomsten. Vi ser her klart den betydning, den stærke velstandsstigning har haft for de offentlige budgetter, i hvilken forbindelse jeg også vil pege på de store besparelser, højkonjunktoren har muliggjort, især besparelser ved arbejdsløshedsforsikringen og enkelte andre sociale udgifter, men f. eks. også i renterne på statens gæld, der som allerede nævnt er nedbragt væsentligt.

Jeg vil understrege denne sammenhæng stærkt, fordi vi for de kommende år må forudse betydelig stigning i adskillige af de større poster på budgettet. Folkepensionsudgifterne vil fortsat være stigende dels på grund af den almindelige velstandsstigning, der jo også bør give sig udslag i stadig bedre levestandard for pensionisterne, dels på grund af den højere levealder og det øgede antal af pensionister. Skole og uddannelse vil til stadighed kræve stigende udgifter både til investeringer og til den årlige drift. Hospitalsudgifterne og særfor sorgen er også under en udvikling, som vil betyde, at vi må påregne stigning fra år til år også fremover.

Vej- og broudgifterne vil vise det samme. Jeg kan slutte med at nævne udgifterne i Grønland, som vel ikke er af samme størrelse, men som dog er inde i en meget stærk vækst.

I betragtning af disse udsigter vil jeg gerne fremhæve den betydning, en fortsat stor beskæftigelse og en fortsat øget produktion har som forudsætning for, at man kan nå en tilfredsstillende løsning af disse fællesopgaver, som vi vel i virkeligheden aller er enige om skal klares. Kan vi klare denne opgave og klare den på en sådan måde, at samfundets andel i befolkningens

indkomster ikke forøges, kan vi klare det sådan, at befolkningen, som det er sket i det sidste par år, stadig kan dække de stigende samfundsudgifter og den fortsatte konsolidering for de samme 27-28 pct. af nationalindkomsten, så vil skatter og afgifter, selv om de viser store stigninger, ikke blive mere byrdefulde, men mindre byrdefulde for befolkningen.

Hvad nu statsudgifterne i 1962-63 angår, viser drifts- og anlægsbudgettets udgiftsside en stigning på godt 450 mill. kr. i sammenligning med de forventede udgifter i 1961-62. Dette er jo en væsentlig mindre udgiftsstigning end den, vi har haft fra 1960-61 til i år, og den svarer vel i det store og hele til den udgiftsforøgelse, vi har set i årene forud for 1961.

Skønnet over udgifterne bygger som altid på den lovgivning, der er i kraft ved budgetforslagets udarbejdelse, men indeholder derudover en reserve på 200 mill. kr. til dækning af de sædvanlige mindre tillægsbevillinger og den ventede dyrtidsregulering til april, ligesom der på anlægsbudgettet er optaget 50 mill. kr. til dækning af udgifterne ved nye bygge- og anlægsarbejder.

Ligesom for indtægternes vedkommende må jeg imidlertid for udgifterne minde om, at senere lovgivning kan ændre billedet. Vi kan således se frem til en forhøjelse af folke- og invalidepensionerne, der i det kommende finansår antagelig vil medføre betydelige merudgifter for staten, og der ligger også i øvrigt forskellige forslag om større udgifter til behandling i tinget. Hertil kommer — det er ikke nogen hemmelighed — at vi må forvente øgede bevillinger såvel til forsvaret som til civilforsvaret, og disse forskellige nye udgiftsposter er ikke indregnet i det foreliggende budgetforslag.

Noget sikkert skøn over, om den samlede udgiftsstigning vil blive så stor, at der selv efter afgiftsforhøjelserne ikke er mulighed for at fastholde det overskud på drifts- og anlægsbudgettet, som det fremsatte forslag udviser, har vi således ikke i dag. Alt taget i betragtning tror jeg dog, at det anslåede budgetoverskud på knap 500 mill. kr., der skulle give kasse-mæssig balance, giver et ret realistisk udgangspunkt for budgetdebatten.

Om kapitalposterne skal jeg kort sige,